

Розділ 2. ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПОЛІПШЕННЯ ЗМІСТУ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ У КРИЗОВИХ УМОВАХ

***Олександр БЕСЧАСТНИЙ,
Роман РИФЯК
(Дрогобич)***

ПРОЄКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ СТУДЕНТІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У сучасних умовах глобалізації та технологічного прогресу вимоги до кваліфікації фахівців зростають з кожним роком. Заклади вищої освіти стають не просто центрами знань, а й майданчиками для інновацій, де студенти розвивають критичне мислення, професійні навички та готовність до розв'язання складних завдань.

В умовах стрімких змін у світі та цифровізації усіх галузей в Україні все більшу увагу приділяють розвитку проєктної діяльності у закладах вищої освіти. Такий формат навчання дає змогу студентам не тільки глибше занурюватися у свою спеціальність, але й формувати міждисциплінарні компетенції, необхідні для успішної кар'єри. Проєктна діяльність стає важливим інструментом для підготовки молодих фахівців, здатних ефективно працювати в команді, знаходити нестандартні рішення та адаптуватися до сучасних викликів.

У сучасних соціально-політичних та економічних умовах, спрямованих на інновації та високу продуктивність, стає очевидною необхідність реформ у системі вищої освіти. Сучасні підходи до освіти вимагають відходу від традиційної моделі передачі знань від викладача до студента та переходу до компетентнісного підходу, який орієнтований на формування у студентів широкого спектру навичок і здібностей, необхідних для успішної професійної діяльності. Цей підхід не тільки вчить здобувачів освіти ефективно взаємодіяти з навколишнім світом, але й дає їм можливість самостійно розв'язувати життєві та професійні завдання, адаптуючись до різних ситуацій [1].

Одним із ключових інструментів, що сприяють впровадженню компетентнісного підходу, є проєктна діяльність. Спочатку розроблений як елемент вільного виховання, проєктний метод

протягом півтора століття зазнав значних змін та інтегрувався в освітню систему. Його основна суть полягає у тому, що студенти під керівництвом викладача самостійно розв'язують практичні завдання, що сприяє не тільки теоретичній підготовці, але й розвитку практичних навичок.

На відміну від традиційного освітнього процесу, проєктна діяльність ґрунтується на спільній роботі та охоплює всі основні етапи проєктування. Ці етапи можна виділити так:

- Етап підготовки: тут відбувається організація командної роботи, уточнення технічних вимог, аналіз назрілої проблеми та ситуації, формулювання цілей і завдань проєкту.

- Етап аналізу: на цьому етапі здійснюється збір та обробка інформації за темою, вивчення наявних рішень, складання плану дій та пошук оптимальних проєктних рішень.

- Практичний етап: на цьому етапі створюються проєктні матеріали, до яких вносяться необхідні корективи.

- Презентаційний етап: команда готується до представлення проєкту, проводить захист перед комісією, організовує виставку підсумкових результатів.

- Рефлексивний етап: тут проводиться оцінка якості як самого проєкту, так і його презентації, а також аналізується досвід інших проєктних команд [2, с. 246].

Проєктна робота сприяє розвитку комунікативних навичок здобувачів освіти, що становлять важливу частину універсальних компетентностей, які є особливо актуальними для студентів технічних вишів. Уміння ефективно взаємодіяти з командою, розподіляти завдання, чітко пояснювати свою позицію, аргументовано відстоювати свої рішення та нести відповідальність за якість своєї роботи, що впливає на загальний результат команди, є важливим аспектом як освітнього процесу, так і професійної самореалізації в майбутньому [4].

Проєктний метод, з одного боку, є інноваційним підходом у вітчизняній системі вищої освіти, з іншого – його ефективність давно доведена історією. Цей метод органічно вписується в рамки компетентнісного та діяльнісного підходів, оскільки практичні завдання, що розв'язуються у рамках проєкту, сприяють розвитку у студентів самостійності, відповідальності та комплексного засвоєння знань і навичок. Проєктна робота дає їм змогу активніше залучатися

до освітнього процесу й одночасно формувати необхідні професійні якості [3].

Особливість проєктної діяльності у закладах вищої освіти полягає насамперед у специфіці тематики проєктів, які спрямовані на формування конкретних компетентностей у рамках спеціальності. Однак обмежені можливості багатьох університетів, такі як недостатнє оснащення лабораторій та відсутність зовнішнього фінансування, часто перешкоджають успішній реалізації студентських проєктів, що вимагають закупівлі обладнання, програмного забезпечення та інших ресурсів. Незважаючи на ці труднощі, застосування проєктного методу в освітньому процесі сприяє формуванню дослідницьких навичок і культури у студентів, що в підсумку підвищує їхню готовність до професійної діяльності [3, с. 204].

В умовах динамічного розвитку світу, цифровізації та глобалізації вимоги до рівня підготовки фахівців постійно зростають. Заклади вищої освіти відіграють ключову роль у формуванні професійних навичок і компетентностей, необхідних для успішної роботи в сучасному суспільстві. Проєктна діяльність стає невід'ємною частиною освітнього процесу, сприяючи розвитку критичного мислення, вміння працювати в команді та розв'язувати складні завдання, що є особливо актуальним в умовах економіки, яка стрімко змінюється.

ЛІТЕРАТУРА

1. Єгорова І. В. Практика реалізації педагогічних проєктів і фандрайзинг у сфері вищої освіти. *Інноваційна педагогіка* / Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій. 2021. № 37. 13 с.

2. Козленко В. Педагогічні умови формування проєктної компетентності у майбутніх учителів. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2023. Вип. 66, Том 2. С. 244–249.

3. Онищенко Н. Особливості використання методу проєктів під час викладання педагогічних дисциплін. *Вісник Запорізького національного університету. Педагогічні науки*. 2020. Т. 2. № 3. С. 201–206. DOI: <https://doi.org/10.26661/2522-4360-2020-3-2-30>

4. Belda-Medina J. ICTs and Project-Based Learning (PBL) in EFL: Pre-service Teachers' Attitudes and Digital Skills. *International Journal of Applied Linguistics & English Literature*. 2020. Vol. 10, No. 1. P. 63–70. DOI: <http://dx.doi.org/10.7575/aiac.ijalel.v.10n.1p.63>